

DUKKER OG ANIMATION

Interessen for dukke- og animations-teater vokser, og nu åbner en ny scene i Århus. Men der mangler en egentlig uddannelse i Danmark.

DANSEN OM GERTRUDE

Avantgardekunstneren Gertrude Stein er igen aktuel, bl.a. i forbindelse med danseforestillingen "Always now slowly".

LEGATER TIL FORDYBELSE

En række medlemmer af DSF har fået legater til uddannelse og fordybelse. Læs hvad de skal bruge pengene til og se invitation til legatreception.

FEBRUAR 2010 #02

MAGASINET

SCENELIV

SANG • DANS • TEATER • FILM / UDGIVET AF DANSK SKUESPILLERFORBUND

KUNSTEN MÅ BETALE

FÆRRE FORESTILLINGER PÅ DET KGL. TEATER

HVAD ER SUCCES ?

NY INTERVIEWSERIE STARTER I DAG

Optag 2010

"...I am proud to be a part of what is going on at The Danish Musical Academy because it is a first-rate, world-class training institution for an art form I have devoted my life to."

DAVID BRUNETTI, BROADWAY COACH

OPTAGELSESPRØVER 2010

Det Danske Musicalakademi afholder optagelsesprøver til den 3-årige musicalperformeruddannelse.

1. PRØVE: SANG OG DANS

Afholdes den 13. og 14. marts 2010

1. prøve skal bestå for at komme videre til 2. prøve.

2. PRØVE: SANG, DANS OG SKUESPIL

Afholdes den 20. og 21. marts 2010

Tilmelding og yderligere information på www.musicalakademiet.dk

ANSØGNINGSFRIST

Mandag den 1. marts 2010

"The premises and facilities are first-class and, actually, better than our own in London ..."

PAUL CLEMENTS, PRINCIPAL AT
MOUNTVIEW ACADEMY OF
THEATRE ARTS

"The degree of professionalism found in the young students was astounding – and refreshing."

MICHAEL JOHN LACHIUSA, BROADWAY
COMPOSER & ADJUNCT PROFESSOR AT
NYU (NEW YORK UNIVERSITY)

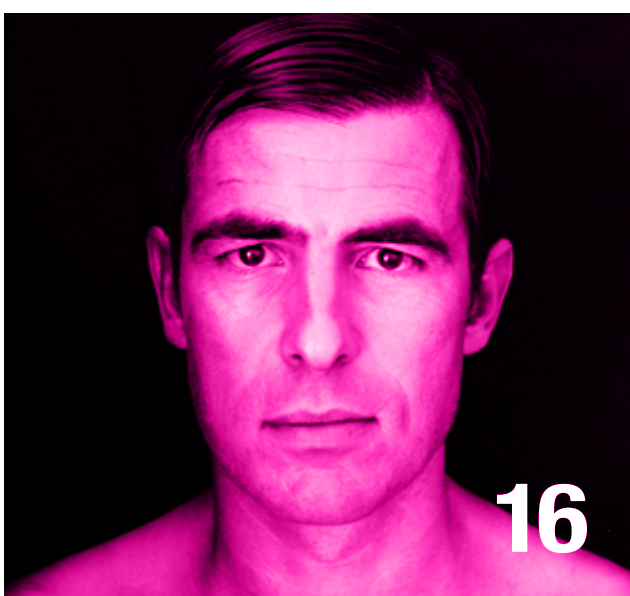
4

10

14

16

FEB 10:

SPARERUNDE PÅ DET KONGELIGE

Sparerunde på Det Kgl. Teater betyder, at en række stillinger ikke bliver genbesat, og at der bliver færre forestillinger næste år. **s. 4**

INTERESSE FOR DUKKER

Der er en øget interesse for dukke- og animationsteater, men en egentlig uddannelse mangler i Danmark, siger branchen. **s. 6**

GERTRUDE STEIN

Gertrude Stein er igen aktuel, bl.a. med ny ph.d.-afhandling om avantgarde-kunstneren og danseforestillingen "Always now slowly". **s. 10**

DSF-LEGATER

13 medlemmer har fået legater til uddannelse og fordybelse. Se hvad de skal bruge pengene til, og kom til reception den 23. februar. **s. 12**

MED OG UDEN TALE

"Flugten" på Ny Aveny var den første professionelle integrerede forestilling, hvor DSF's eneste døve medlem Bo Hårdell medvirkede sammen med hørende kolleger. **s. 14**

HVAD ER SUCCES?

Succes har mange ansigter – også når man kigger rundt i DSF's medlemsskare. Læs det første interview med skuespiller Claes Bang i en ny interviewserie om succes. **s. 16**

NYE NICHEKANALER

DSF og Danmarks Radio har indgået en aftale, der betyder, at programmer fra DR's arkiver kan sendes på Ramasjang og DRK. Læs mere om aftalen. **s. 23**

KABARET-TILBAGEBLIK

Simon Rosenbaum fortæller om sin "musiCabaret" fra 1960'erne og inviterer til "jubilæum". **s. 26**

THE SHOW MUST GO ON...

Læs skuespiller Gerard Bidstrups dagbogsberetning fra en frygtelig dag på teatret. **s. 27**

To skuespil og to operaer bliver skåret væk næste år, når Det Kgl. Teaters spareplan skal effektueres. Foto fra 'Alverdens rigdomme' med bla. Mads M. Nielsen og Ann Eleonora Jørgensen. Foto: Natascha Thiara Rydvald..

KUNSTEN MÅ BETALE PÅ DET KONGELIGE

DET KGL. TEATER SPARER DET, DER SVARER TIL 35 FULDTIDSSTILLINGER, OG DROPPER NÆSTE ÅR TO SKUESPIL, TO OPERAER OG EN BALLET. DET ER ØGEDE DRIFTSUDGIFTER TIL DE NYE HUSE, SOM KUNSTEN SKAL BETALE FOR.

Af Pia Møller Munksgaard, pmm@skuespillerforbundet.dk

Øgede udgifter til drift af Det Kgl. Teaters nye huse betyder, at teatret må spare det, der svarer til 35 fuldtidsstillinger. Mellem fem og ti medarbejdere får en egentlig fyreseddel, resten sker ved naturlig afgang, fratrædelsesordninger og ved at nogle ikke får forlænget deres kontrakt. Teaterchef Erik Jacobsen oplyser til Sceneliv, at der er en enkelt skuespiller, der må forlade teatret med en tilknytningskontrakt i lommen. Tre operasolister går på pension i løbet af den næste halvandet år, og deres stillinger bliver ikke genbesat lige nu. Desuden bliver tre gæstesolister på operaen ikke forlænget.

"Allerede før jul havde vi forhandlinger i SU og med tillidsfolkene. I betragtning af, at vi skal spare 35 fuldtidsstillinger, så er det i vid udstrækning lykkedes at gøre det ved naturlig afgang og ved ikke at forlænge nogle kontrakter, der løber ud. Og på operaen er der en indfasning af besparelserne på halvandet år."

Besparelsen betyder, at teatret næste år har to skuespil, to operaer og en ballet mindre på programmet.

"Hvis ikke vi får flere penge, så vil det være kunstneriske stillinger, som er permanent nedlagt, fordi aktivitetsniveauet mere permanent er blevet mindre. Det er alvorligt for Det Kgl. Teater, at vi må skære to skuespil, to operaer og en ballet –

især hvis der er tale om en permanent aktivitetsnedgang," siger teaterchefen.

KOSTER ARBEJDSPLADSER

Formand for Dansk Skuespillerforbund Katja Holm beklager også, at der kommer til at være mindre kunst i teatrets helt nye huse til næste år.

"Et stort, forkromet hus er jo intet i sig selv. Arkitekturen kan være nok så skøn, men hvis der til sidst ikke er noget at fylde i det, så kan det efter min mening være ligegyldigt. Jeg mener, at politikerne må tage ansvaret for indholdet i husene og sikre driften af Det Kongelige Teater, så den ikke skal betales af kunsten."

"For vores medlemmer betyder det også færre arbejdspladser. Både de stillinger, som ikke bliver genbesat lige nu, men i høj grad også de mange skuespillere og sangere, der ikke bliver ansat freelance til forestillinger næste år, fordi man skærer ned i antallet af forestillinger," siger Katja Holm.

Tillidsrepræsentant for operasolisterne på teatret Gitta-Maria Sjöberg er ærgerlig over, at teatret må skære i antallet af forestillinger. Men hun siger samtidig, at besparelserne i forhold tilopersangerne har været tacklet meget fint fra teatrets side.

“Jeg ved godt, at vi er storebror i teaterverdenen. Men når man nu har investeret i store huse, så er man altså også nødt til at have penge til at putte noget i dem.”

Erik Jacobsen, teaterchef

"Selvfølgelig er vi rigtig kede af de færre forestillinger. Men det kunne have været meget værre. Det værste scenarie var for mig, at der skulle fyres nogle i ensemblet, og det er vi sluppet for," siger hun.

Også Erik Jacobsen beklager besparelsen på kunsten, men han afviser, at det havde være bedre, at "strække pengene".

"Når man bygger noget nyt, burde man sørge for, at der var penge til indholdet, eller har det ingen mening. I ledelsen på teatret har vi besluttet os for, at vi vil stå vagt om kvaliteten. Vi vil ikke smøre pengene tyndere ud. Derfor vil vi hellere gå ned i aktivitetsniveau i forhold til tidligere."

Teaterchefen afviser også, at det er et faldende billetsalg, der er skyld i teatrets økonomiske problemer.

"Billetsalget svinger, og i år kommer vi til at sælge flere billetter. Det er ikke det, der er årsagen. Vi slås med at få økonomien til at hænge sammen i de nye huse. Vi fik en merbevilling, da Operaen blev taget i brug, men vi har ikke fået noget til Skuespilhuset, og det er det, der giver os problemer."

MINISTER AFVISER INDGRIBEN

På Christiansborg er meldingen fra Det Kgl. Teater blevet mødt med bekymring, og både socialdemokraterne, enhedslisten og de radikale vil have kulturminister Carina Christensen til at gribe ind. Ministeren afviser umiddelbart at gøre noget og henviser til, at teatret stadig er i stand til at opretholde de aktiviteter, som er fastsat i den politiske flerårsaftale for teatret.

"Hvad der skal ske efter 2011, må vi tale om i forbindelse med forhandlingerne om en ny aftale for Det Kgl. Teater," udtaler ministeren.

Og det kan meget vel være denne forhandling, der kommer til at afgøre ambitionerne for nationalteatret i fremtiden. Erik Jacobsen vil i hvert fald kæmpe for, at der bliver flere penge at lave kunst for.

"Nu håber jeg selvfølgelig at det her hænger sammen, for vi skal jo holde budgetterne. Og så vil jeg selvfølgelig rejse problemet over for politikerne, når vi skal forhandle vores fireårskontrakt næste år," siger han og tilføjer:

"Jeg ved godt, at vi er storebror i teaterverdenen. Men når man nu har investeret i store huse, så er man altså også nødt til at have penge til at putte noget i dem." ■

Tre soliststillinger på Operaen bliver ikke genbesat, når sangerne går på pension i løbet af de næste halvandet år. Foto fra 'Tryllefløjten' med bla. Peter Lodahl.

Foto: Thomas Petri

STIGENDE INTERESSE FOR DUKKE- OG ANIMATIONS- TEATER

DANMARKS FØRSTE SCENE FOR DUKKE- OG ANIMATIONSTEATER ER UNDERVEJS I ÅRHUS. SCENEKUNSTENS UDVIKLINGSCENTER UNDERSØGER MULIGHEDERNE FOR EN UDDANNELSE INDENFOR SAMME OMRÅDE. FLERE OG FLERE TEATRE EKSPERIMENTERER MED DET SÆRLIGE UDTRYK, DUKKER OG ANIMEREDE GENSTANDE SKABER PÅ SCENEN.

Af Nana Toft Foto: Teater Refleksion

I slutningen af denne måned får Teater Refleksion opfyldt sin drøm: De har klargjort nye lokaler i Århus midtby. Når de står klar, får Danmark den første stationære scene, som udelukkende producerer dukke- og animationsforestillinger. Refleksion vil spille forestillinger for både børn og voksne. Teaterleder Bjarne Sandborg er nemlig overbevist om, at publikum vil være der – også dem med en dåbsattest før 1980.

Bjarne Sandborg har været med, siden Teater Refleksion startede for godt 19 år siden, og han har set og mærket en voldsom forandring i hele tilgangen til dukke- og animationsteater – fra både skuespillere og kunstnere selv og fra publikum.

"Dukke- og animationsteater er stadig en smal kunstart. Men min fornemmelse er, at der er sket en eksplosion i interessen for det specielle udtryk, dukker og animation har. Især fra det

voksne publikum,” siger Bjarne Sandborg, der samtidig fortæller, at hvor det for 10 år siden var helt uhørt at lave en voksneforestilling med dukker, er det i dag helt legitimt og peger på teatre som Plan B og Bådteatret, der også har erfaringer med dukketeater for voksne.

Bådteatret spiller netop nu forestillingen ”Grundtvig”, som de selv betegner som en syret og poetisk dukketeater for voksne.”

”Og så har vi naturligvis også haft Copenhagen Puppet Festival, der tog springet og lavede en hel dukketeater festival – kun for voksne. Med stor succes,” synes jeg, siger Bjarne Sandborg, der ligeledes peger på, at Silkeborg Dukketeaterfestival altid har et stort og trofast voksenpublikum.

Han fortæller desuden, at Teater Refleksion gennem de sidste 10 år har oplevet en markant øget interesse fra dramaturgi-studerende og praktikanter – fra både ind- og udland. Men også blandt skuespillere er det som om, genren er gået fra lav- til højstatus.

”Jeg oplever, at der sker et skift oppe i hovedet på teaterfolk, når de endelig ser dukke- og animationsteater. De bliver dybt fascineret af det. At teatret også kan dét. For 17 år siden, da vi deltog i den første børneteaterfestival, var vi virkelig nervøse for, om vi ville blive taget seriøst. Dukketeater var jo sådan noget ”hvis man ikke kunne blive rigtig skuespiller agtigt.” I dag oplever jeg flere og flere skuespillere, der ønsker at prøve kræfter med det selv. Det breder sig helt klart i teaterlivet nu,” fortæller Bjarne Sandborg.

MAGISKE OBJEKTER

Samme tendens sporer man hos Scenekunstens Udviklingscenter, Odsherred Teaterskole, der i flere år har udbudt kurser indenfor dukke- og animationsteater.

”Folk er ved at få øjnene op for, at det her er et område, som er rigtig, rigtig spændende,” lyder det fra rektor Martin Elung, der desuden også fungerer som næstformand for Unima Danmark (Union Internationale de la Marionette er en non-governmental organisation, der omfatter mennesker fra hele verden, der medvirker til udviklingen af teater med dukker som kunststart, red.).

”Ser vi på de kurser, vi udbyder indenfor dukke- og animation, sporer jeg en klar, voksende interesse fra de helt nyuddannede til de gamle garvede,” siger han.

Hvorfor ser vi den her stigende interesse lige nu, tror du?

”Jeg tror, det hænger sammen med den her galopperende hastighed, hele vores samfund er præget af. Uden at blive for højtravende, så er der måske – også for kunstnerne selv – et stigende behov for at kunne fordybe sig i sin egen kunstneriske proces – uden at stille sig selv til skue. Og det er det fascinerende ved at indleve sig i objekter. Jeg har set skuespillere flippe vildt over, at de pludselig får et instrument – altså objektet eller dukken – som en forlængelse af sig selv. De skaber et liv. Og her sker der altså fantastiske ting i kunstneren selv. Det lyder måske lidt underligt, hvis man ikke har prøvet det. Men jeg ser, at der opstår en magi, de ikke har oplevet før.”

”Det pres der er på skuespilleren for øjeblikket er virkelig stort. Men det øjeblik, skuespilleren har dukken, kan vedkommende føre sit talent ind i dukken. Og det er altså en forløsning for mange,” forklarer Martin Elung.

FREMTIDSDRØMME OG AMBITIONER

Teaterleder Bjarne Sandborg fra **Teater Refleksion** fortæller, at man har ambitioner om at udvide sine aktiviteter til også at invitere udenlandske gæsteforestillinger, oprette en børnegruppe, der kan arbejde med dukker og ikke mindst etablere et væksthushus, der kan give plads til at udvikle idéer. Gerne hen over landegrænser.

På **Scenekunstens Udviklingscenter** har man netop oprettet en decideret afdeling for dukke- og animationsteater, hvor der løbende afholdes kurser. I begyndelsen af 2010 starter et udviklingsforløb i samarbejde med førende dukke- og animationsfolk fra Tyskland og Frankrig. Målet er at få etableret en ny scenekunstnerisk uddannelsesplatform for skabende scenekunstnere – som f.eks. dukke og animationsteater.

EN UDDANNELSE ER NØDVENDIG

Men selv om både teaterleder på Teater Refleksion Bjarne Sandborg og rektor på Scenekunstens Udviklingscenter Martin Elung sporer en stigende interesse for dukke- og animationsteater, så understøtter begge, at det må og skal modsvares af en reel uddannelse på området. Begge påpeger, at der både har været heldige og ikke mindst mindre heldige udfald af skuespillere, der har forsøgt sig som dukkeførere – uden den nødvendige, faglige ballast.

”De kurser, vi har udbudt, er mere en introduktion til faget. Tre-fem dage er ikke i nærheden af at være nok. I udlandet er der uddannelser på op til fem år. Vi skal på niveau, hvis vi vil gøre os forhåbninger om at levere kvalitet,” siger Martin Elung, der bakkes op af Bjarne Sandborg.

”Jeg ville ønske, at man fra teatrenes side brugte de folk, der har brugt år på at lære det her fag. Dukken bliver for tit brugt som en almen rekvisit, og det er ærgerligt. Så ja, interessen er der, men eksperimenterne er for få og forståelsen for, at dukketeater kræver erfaring.” ■

LÆS MERE OM DUKKE- OG ANIMATIONSTEATER

www.unima.dk

www.refleksion.dk

www.nyscenekunst.dk – dukke og animation

FESTIVALER OG ANDET GODT

Copenhagen Puppet Festival 2009 – www.puppetfestival.dk

Copenhagen Puppet Festival 2011 - www.puppetfestival.dk/copenhagen-puppet-festival-2011/

Silkeborg Dukketeaterfestival – www.dukketeaterfestival.dk

Kurser – se fx www.otcenter.dk

DUKKERNE HAR DERES EGET SPROG

STINE LUNDGAARD ER FORELSKET. FORELSKET I DUKKER OG ANIMATION. SIDEN HUN OPDAGEDE, HVILKEN MAGI DUKKERNE HAVDE, HAR HUN VÆRET SOLGT. HUN TALER ENGAGERET OM ALLE DE TING, DE KAN: GÅ PÅ LOFTET. FLYVE. BRYDE TABUER. VÆRE GROTESKE. DUKKER KAN TING, INGEN SKUESPILLER KAN OG TILFØRER FAGET EN RO OG ET FOKUS.

Af Nana Toft Foto: Teater Refleksion

Fortæl mig om den første gang, du fik liv i en dukke...

Det var da jeg studerede min dukketeater-MA (master i dukketeater, red.) i London. Jeg havde fundet to helt almindelige pinde, som jeg havde fået til opgave at få liv i. Jeg sad bare der og kiggede på de her pinde – i lang tid. Og bevægede dem. Og pludselig skete det bare. Hvor der før var en pind, var der pludselig en bevægelse, der gav liv. Første gang det skete, tænkte jeg, at det var ren magi. Jeg følte mig som en tryllekunstner. Efterfølgende lavede vi så et show, en scenograf og jeg. Med tre stykker reb og en lyskugle skabte vi en hel rejse. Det var så fascinerende, og det er dét, dukketeater kan: Det er mere end bare dukker med arme og ben. Det kan være to kaffekopper, et par gamle sko. Det er i virkeligheden kun ens egen fantasi, der sætter grænserne.

Hvad er det, de her dukker giver dig fagligt – som skuespiller?

Fokus. Når jeg er på scenen som skuespiller henvender jeg mig direkte til publikum. Når jeg har dukken, skal jeg rette energien ind i dukken og have fuld kontrol over mit fokus. Nu har jeg studeret en del fysisk teater, men jeg har aldrig været så fokuseret på bevægelser som efter, jeg begyndte med dukke- og animationsteater. Dukker kan ikke 'fnidre' som mennesker kan. De laver få, men rene bevægelser, hvor skuespillere ofte

kan have et delt fokus. På den måde er dukker faktisk bedre skuespillere end vi skuespillere selv.

Mener du det?

Det er måske en anelse farligt at sige. Men de er der bare. De er til stede 100 procent. Og når de laver en bevægelse, så laver de den 100 procent.

Hvad lærer dukketeater dig om dig selv og dit fag?

Det lærer mig ...ro. Det er nok det første, der falder mig ind. Det her med ikke at være "på". Første gang jeg arbejdede som dukkefører havde jeg utrolig meget energi. Men jeg har fundet ud af, at jeg skal slappe af. Det er det, det handler om.

Fordi?

Du kan ikke gøre mere, end der skal gøres. Du prøver måske at lægge mange lag på, men et kan man ikke med dukker. Den tilgang har jeg taget med mig.

Hvad kan arbejdet med dukker og animation tilføre faget, som det måske ikke besidder selv?

Jeg skal jo passe på, for jeg er jo er stor tilhænger af det, men jeg synes, at det kan tilføre dansk teater en ny dimension. Nye måder at fortolke nye og gamle stykker på.

Jeg synes at man med dukker kan gøre udtrykket mere skævt, mere poetisk og mere grotekst. Det er dét, jeg mener med den ekstra dimension. Det der giver dukkerne deres eget

FARVEL HR. MUFFIN på Teater Reflektion.
Foto: Presserum/Teater Reflektion

sprog. De kan noget – gå på loftet, flyve, lave sig fysisk om foran øjnene på publikum og sige ting, skuespillere ikke kan sige.

Hvad betyder det, at dukkerne har deres eget sprog?

Dukker har et unikt og meget fortællende kropssprog. De er meget klare i det, de laver. Der skal ikke meget mere til, end en dukke der kigger ud i rummet og laver et lille vip med hovedet; så ved vi alle sammen, hvad der foregår. Og vi spejler os også i dem. Vi tillader os at spejle os i dem. Måske fordi vi tænker; det er jo bare en dukke.

Tillader os?

Som mennesker slapper vi mere af overfor dukker. Det tillader dem på en anden måde at pille ved ting.. ved fundamentale ting, fordi de ikke er mennesker.

Hvad kan de sige, som skuespillere ikke kan sige?

De kan for eksempel bryde tabuer. Stand up'ere gør det også. De provokerer. Men der skal mere til, før en dukke er gået over grænsen. Før publikum bliver fornærmet. Der er det her amerikanske dukkefører og dukkepar - Wayland and Madam. Madam er en fin, lille dame der konstant taler om sex og mænd. Nogle af de ting hun siger... hvis en stand up'er sagde dem, ville man som publikum ikke acceptere det. Men dukken kan. De gør virkeligheden grotesk på en fantastisk måde og slipper af sted med det.

Hvorfor tager det så lang tid at lære?

Man skal lære at fjerne fokus fra sig selv. Give et fokus videre ind i et objekt. Bruge sine hænder, arme og krop på en måde man ikke troede var mulig. Og hver eneste gang du får en dukke i hånden, skal du lære ting forfra. Tilvænne din krop til nye dukker og bevægelsesmønstre.

Og så skal du lære ikke at gøre noget selv. Et menneske er mere udtryksfuld – finmotorisk. Og det kan stjæle fokus fra dukken. Det tager tid at pille af én.

Konflikter det med det man lærer på skuespillerskolerne?

Ja, det gør det vel på nogle måder, men hvis du kan lære dét fokus – vil det også give dig rigtig meget som skuespiller, fordi du får mere kontrol over din energi. ■

BLÅ BOG

Stine Lundgaard, 29 år

Arbejder som freelance scenekunstner.

Uddannet på Dell'arte School of Physical Theatre, California, East 15 Acting School, London, og Central School of Speech and Drama/MA in puppetry and objectmanipulation, London.

DANSEN OM GERTRUDE STEIN

FORFATTEREN GERTRUDE STEIN SATTE FOR SNART 100 ÅR SIDEN GANG I EN LAVINE AF NYE TEATERFORMER. I DAG ER HUN MERE AKTUEL END NOGENSINDE – KOREOGRAFER, DRAMATIKERE OG FORSKERE TRÆKKER IGEN AVANTGARDEKUNSTNEREN MED IND PÅ SCENEN

Af Peter Borberg & Thorsten Asbjørn Lauritsen

I begyndelsen af 1900-tallets Paris flokkedes unge, håbefulde kunstnere om en ejendommelig kvinde, der med sit omfattende forfatterskab, sine fremsynede tanker og særprægede personlighed, virkede som en magnet på malere, forfattere og teaterfolk. Picasso, Hemingway og Matisse var blot nogle af de spirende verdenskunstnere, som var dybt fascineret af den homoseksuelle feminist Gertrude Stein.

Og i dag – 100 år senere – er der igen rift om Gertrude Stein. Også i Danmark forskes der i denne sammensatte personligheds univers, ligesom en række teater- og danseopsætninger understreger hendes fortsatte aktualitet. En aktualitet, der ifølge forskeren Laura Luise Schultz, som sidste år afsluttede en ph.d.-afhandling om Gertrude Stein, skal ses i lyset af den såkaldte postdramatiske drejning teatret i de senere år har gennemgået.

"Gertrude Stein var en tidlig eksponent for det, den tyske teaterhistoriker Hans-Thies Lehmann i 1999 lancerede under betegnelsen det postdramatiske teater. Altså det at man

bryder med den klassiske opsætnings illusion om den fjerde væg, at man frit omgås teksten og spalter eller leger med selve det narrative forløb. Gertrude Stein får her sin aktualitet, idet hendes tekster – og tilgang til kunsten i det hele taget – netop handlede om at omforme og lade forskellige virkeligheder tale sammen på en gang," siger Laura Luise Schultz, der til daglig har sin gang på Institut for Kunst- og Kulturvidenskab ved Københavns Universitet.

VILD KOLLAGE

Hun har gennem det seneste år været konsulent på et par forestillinger, inspireret af Gertrude Stein. Lige nu gælder det danseforestillingen "Always now slowly", som har premiere til marts. Her er det koreografen Lars Dahl Pedersen, der har forsøgt at indfange og fortolke den parisiske avantgardekunstner ind i en nutidig forestilling.

"Egentlig var det en tilfældighed, der gjorde, at jeg faldt over Gertrude Stein. På nettet stødte jeg på citatet "Always

Koreograf Lars Dahl Pedersen står bag danseforestillingen "Always now slowly". Han fortæller, at Gertrude Steins collage-tænkning sætter teatret fri. "Vi accepterer, at forestillingen mangler en klassisk begyndelse, midte og slutning," siger han om danseforestillingen. Foto fra "Always now Slowly" med bl.a. Louise Hyun Dahl og Petra Fors. Foto: Pernille Kolbech Fich.

ALWAYS NOW SLOWLY

Danseforestillingen Always Now Slowly er opsat af Running Sculptures og koreograf Lars Dahl Pedersen. De medvirkende dansere er Louise Hyun Dahl, Petra Fors, Jonathan David Sikell og David Amanatidis. Forestillingen, der er inspireret af Gertrude Stein, opføres 4. – 13. marts på Dansescenen i København og 17. – 19. marts på Entré Scenen i Århus.

now slowly" og en lang fabulering over ordene. Ordene havde en på én gang fortællende, grafisk og samtidig abstrakt form og rytme, som jeg fandt inspirerende. Først siden fandt jeg ud af, at Gertrude Stein var ophavskvinden bag ordene," siger koreograf Lars Dahl Pedersen, som straks så muligheder i at give hendes ord udtryk i dansen.

"Menneskets mange nuancer træder frem i Gertrude Steins tekster – som en vild collage af hændelser, følelser og brat skiftende stemninger. Udfordringen, for mig har været at vise denne ulogiske sammensathed – at vise det hele ansigt, men også hvordan vi forandres og eksisterer i kraft af andre," siger Lars Dahl Pedersen.

SLIP KOREOGRAFIEN LØS

Som koreograf lægger han ikke skjul på, at mødet med Gertrude Stein har udfordret hans professionelle tilgang til teatret.

"Tit er vi forsigtige. Vi vil skabe sammenhæng på scenen. Med Gertrude Steins collage-tænkning sættes koreografien – ja, teatret som helhed – så at sige fri. Vi accepterer, at forestillingen mangler en klassisk begyndelse, midte og slutning," siger Lars Dahl Pedersen, der efter eget udsagn har skabt en forestilling hvor så modsatrettede kræfter som sensualitet og poesi mødes med instinktiv længsel og aggressiv head-banging.

Forskeren Laura Luise Schultz tager os med tilbage til det Paris, hvor Gertrude Stein i begyndelsen af 1900-tallet lod virkeligheden antage nye former.

"Gertrude Stein var fascineret af dansen og portrætterede flere store dansere. Hvad der især optog hende, var bevægelsen i dansen. For Gertrude Stein var bevægelsen i allerbredeste forstand et udtryk for, at verden ikke er statisk, at sproget må være levende og bevægeligt i sig selv, ligesom den verden, det fremstiller. De samme ord kan rumme mange skiftende betydninger og facetter af virkeligheden, og det er i dette spændingsfelt mellem ord, bevægelser og virkeligheder, der mødes og brydes, at Gertrude Stein rammer den postdramatiske tidsånd," slutter hun. ■

GERTRUDE STEIN

Gertrude Stein (1874 – 1946) var en amerikansk forfatter, som levede størstedelen af sit liv i Paris. Her blev hun et omdrejningspunkt for moderne kunst og litteratur. Gertrude Stein havde stor betydning for den bølge af nytænkende kunstnere og forfattere, som opstod i begyndelsen af 1900-tallet.

"Stringens" fra værket "Ekskursion" af Anders Christiansen, der modtager et af DSF's legater i år. På billedet: Eve Garnier, Jens Bjerregaard, Iker-Arrue Mauleon og Kristina Veit.
Foto: Kirstine Mengel.

DSF-LEGATER TIL 13 SCENEKUNSTNERE

EN RÆKKE AF DSF'S MEDLEMMER HAR FÅET LEGATER PÅ HVER 40.000 KR. TIL UDDANNELSE, INSPIRATION OG FORDYBELSE. KOM OG VÆR MED TIL AT FEJRE DEM VED EN RECEPTION DEN 23. FEBRUAR.

SKUESPILLERE

Tre skuespillere har fået legater. Henning Sprogøe skal bruge pengene til inspirationsrejse til en eller flere udenlandske teaterskoler for at studere dramapædagogiske metoder. Henning Sprogøe modtager legatet i anerkendelse af hans mangeårige arbejde som underviser og skaber af dramapædagogiske metoder. "Scenisk nærvær" er udgangspunktet for Henning Sprogøes metode, som han siden 1992 har udviklet på både Statens Teaterskole og Århus Skuespillerskole.

Dar Salim er et forholdsvist ubeskrevet blad på det danske skuespillertræ. Vi har dog set ham i flere film- og tv-roller og han dukker også op på lærredet og tv-skærmen i den kommende tid. Dar Salim ønsker at dygtiggøre sig inden for sit fag ikke bare med det formål at få gode roller, men også for at være så god en skuespiller, at han kan være medvirkende til

at gøre branchen, kulturlivet og samfundet mere 'farveblind', som han kalder det i sin ansøgning til legatet. Dar Salim skal bruge pengene til uddannelse på William Esper Studio i New York og undervisning på David Gideon samme sted.

Den tredje skuespiller Albert Bendix rykkede efter uddannelse fra Statens Teaterskole til New York, hvor han i 2008 afsluttede William Esper Studios toårige fuldtidsuddannelse. Her har han stiftet Scandinavian American Theatre Company, hvis primære sigte er at promovere skandinavisk teaterkultur og opføre skandinaviske stykker i New York. Syv danske, svenske, norske og færøske scenekunstnere baseret i New York samarbejder med dramatikere, instruktører og skuespillere i Skandinavien. Første forestilling bliver Strindbergs "Frk. Julie", der i juni 2010 skal spille i Victor Borge Hall i kultursamlingspunktet Scandinavia House.

Albert Bendixen modtager skuespillerlegatet for sin insisteren på det gode teater, de gode dramatikere, det gode initiativ og sit sprudlende engagement.

MUSICALKUNSTNERE

Tre musicalperformere har modtaget legater fra DSF. Line Østergaard Jeppesen får et legat som tilskud til den toårige uddannelse på William Esper Studio, hvor hun allerede er optaget. Line har siden sin afgang fra Fredericia Musical Akademi vist særligt stort initiativ og været meget ambitiøs og søgende på sit fags vegne.

Lise Nees modtager det andet musicallegat. Hun er netop nu et sted i sit liv, hvor hun føler sig parat til at virkeliggøre en livsdrøm, nemlig at synge Sondheim i sit helt eget koncept og sin egen fortolkning. Lise Nees får sit legat til en studierejse til New York, hvor Victoria Clark, Shirlee Emmons og David Brunetti skal hjælpe hende med at forløse sangene.

Den tredje legatmodtager inden for musical, Max-Emil Nissen, er blevet ramt dybt inde i sin skuespiller af mødet med Sonja Kehler, og han modtager legatet til at udforske denne vej yderligere og udforske sin dramatiske tilgang.

OPERASANGERE

Også tre operasangere modtager legater. Nina Pavlovski befinder sig lige nu på tærsklen til en ny karriere som Wagner-sangerinde i en alder, hvor de fleste sangere er ved at drosle ned. Hun har allerede høstet mange anmelderroser for to Wagner cd-projekter med dels Poul Elming og dels Stig Fog Andersen, hvilket har givet hende mod på at forberede foresyngninger, hvor hun kan præsentere sig i det nye fag. Legatet vil hun bruge til at rejse til Wien for at arbejde partierne igennem med pianisten Mats Knutsson.

Per Høyer har en lang national og international karriere bag sig som baryton, men er nu på vej ind i et nyt kapitel. Hans stemme har langsomt bevæget sig i retning af basfaget, hvilket betyder at han nu skal indstudere nye partier og finde et nyt klangligt ståsted.

Efter mange år som solist på Operaen er han igen freelance sanger og har nu mulighed for at tage til sangcoachen Gregory Lamar i New York i et længere intensivt forløb, hvor han kan få hjælp til at glide ind i det nye basfag.

Kristine Becker Lund blev færdig uddannet på Opera-Akademiet i 2004 og har siden været flittigt brugt som freelance sanger herhjemme. Fra sommeren 2010 får hun sin store chance for at påbegynde en international karriere, da hun indleder et engagement på Théâtre du Capitole i Toulouse. Legatet vil Kristina bruge til forberedelse af roller hos tre forskellige lærere: operasangeren Abbie Furmansky og kropslæreren John Norris i Berlin samt coachen Rachel Andrist, der er tilknyttet operaen i København.

DANSERE OG KOREOGRAFER

Vigdis Hentze Olsen er en af de to dansere, der får legater fra DSF. Hun har ved utallige lejligheder vist sit store dansetalent på både nationale og internationale scener, og nu er hun gået med i Scandinavian American Theatre Company i New York. Hun er også godt i gang med et forløb på William Esper Studio i skuespilteknik, og legatet går bl.a. til at støtte dette.

Den anden er den nyuddannede danser Marie Topp, der med danselegatet få mulighed for at researche og arbejde med spændende scenekunstnere i Berlin og Paris. Udover to konkrete projekter i Berlin, vil forløbet inkludere workshops med Peeping Tom og koreografen Carolyn Carlson.

Også to koreografer modtager 40.000 kr. fra DSF, bl.a.

Anders Christiansen, der i sit mangeårige virke har vist en insisterende nysgerrighed på det kropslige udtryk i en scenisk sammenhæng, der munder ud i dybt originale produktioner. Anders Christiansen repræsenterer samtidig en erfaring udi det mere avantgardistiske udtryk, som vi håber nye generationer af dansere og publikum også kan nyde godt af.

Nønne Mai Svalholm tildeles koreograflegatet for at videreudvikle *system koreografi* som er en koreografisk metode, hun har pålagt sig selv for at finde nye veje i sit kunstneriske udtryk. Videreudviklingen skal finde sted i hhv. Athen, Grækenland og Beirut, og er dermed også en kunstnerisk udvikling gennem kulturmøder. Temaet for Nønnes arbejde er denne gang med fokus på kvinder og kvindeidealer. ■

Dar Salim - her i filmen "Gå med fred Jamil" - modtager et legat til videreuddannelse.
Foto: Christian Geisnæs.

INVITATION TIL RECEPTION DSF-LEGATERNE 2010

Dansk Skuespillerforbund fejrer årets modtagere
ved en åben reception

Tirsdag d. 23. februar 2010 kl. 16.00
i forbundets lokaler på Sankt Knuds Vej 26.

LEGATMODTAGERNE BYDER PÅ UNDERHOLDNING
DSF BYDER PÅ LIDT MAD OG DRIKKE

Kom og vær med til at hylde dine kollegaer og gøre dagen
dejlig og festlig!

TEATER MED OG UDEN TALE

I "FLUGTEN" PÅ NY AVENY BLEV HOVEDROLLEN SPILLET AF BÅDE EN DØV OG EN HØRENDE SKUESPILLER. AMBITIONERNE FOR DEN FØRSTE PROFESSIONELLE INTEGREREDE FORESTILLING VAR HØJE OG FORLØBET UDFORDRENDE FOR BÅDE MEDVIRKENDE OG PUBLIKUM.

Af Nana Toft Foto: Søren Knud

Thomas Magnussen og Bo Hårdell i "Flugten".

Ny Aveny lukker dørene op og ind kommer 40-50 publikummer. Klokken nærmer sig 20. Det er 7. januar, og der er forpremiere på teaterforestillingen "Flugten". Folk sætter sig ned. Her er unge og ældre. Kvinder og mænd. En god blanding af folk, der er inviteret ind for at se en teaterforestilling. Indtil nu ikke noget specielt ved det.

Lyset slukker. En anelse scenelys tændes et par sekunder senere. Skuespilleren Thomas Magnussen, der spiller hovedpersonen Niller, træder frem i et spotlys, hvor han læser et brev. Han krøller det sammen og tænder en smøg. Går hen til et spejl midt på scenen. Kigger stille på sig selv. Pludselig dukker en anden person frem som et spejlbillede: Bo Hårdell. Thomas Magnussen siger en replik. Hans spejlbillede gør det samme. Men han gør det på tegnsprog.

EN DØV OG EN HØRENDE

Sådan fortsætter det: Thomas er Bo, og Bo er Thomas. To sider af samme hovedperson. Med Thomas Magnussen som den hårde side af Niller, der især manifesterer sig via en aggressiv, smertefuld stemmeføring og Bo Hårdell som den bløde side med det visuelle tegnsprog.

To sider der ind imellem mødes og påvirker – smitter – hinanden med deres væsen og ændrer den rejse, hovedpersonen Niller er på.

Somme tider er Bo og Thomas' replikker enslydende og simultane: Deres beat er det samme, og når Thomas slutter sin replik, lader Bo hænderne hvile i samme sekund. Uanset om de fysisk befinder sig i hver sin side af scenen.

Som publikum er det uundgåeligt at tænke, at den puls må have taget oceaner af tid at få indarbejdet. Når Bo Hårdell ikke kan høre, hvor i teksten hans medspiller er – og vice versa; når Thomas ikke forstår, hvad tegnene betyder.

Andre gange er der større grad af interaktion; de mødes og kommenterer på hinandens væsen. Andre gange igen, er replikkerne bevidst forskudt eller direkte i modstrid med hinanden. Eller også står de alene, uden den anden til at kommentere eller oversætte. Her bliver ordene – eller tegnene – således kun forstået af enten dem, der kan tegnsprog eller dem, der kan høre.

Meget effektivt er det, når Bo Hårdell enkelte gange illustrerer teksten: Kropsliggør den. Som når Niller fortæller historier fra sin barndom om en dreng, der cyklede og blev hevet i håret af en kvinde med store "patter", som Niller udtrykker det. Her ligger en gave i det visuelle sprog, der på en helt anden måde end det talte sprog, kan visualisere, hvordan den her dreng bliver slæbt væk af en kvinde med meget store bryster.

Således bevæger Bo og Thomas sig, som to sider af den samme person, sig ind og ud af hinandens universer – og hele tiden med en lydkulisse, der i Flugten leveres af musiker og skuespiller Klaus Risager, der i øvrigt i slutningen af forestillingen træder på scenen og bliver en tredje side af vores hovedperson.

PUBLIKUM: HVER SIN OPLEVELSE

Som publikum vælter spørgsmålene frem, alt imens man sidder og forsøger at forstå, hvad der foregår på scenen: Hvad er formålet med det her teaterekspirement, som man jo nok må kalde det. For hvad er idéen med hele tre hovedpersoner, hvor en af dem er døv? Giver det ikke ret store udfordringer i det kunstneriske samarbejde? Hvad har de egentlig gang i?

Reaktionerne blandt publikum er blandede. Ragna og Gertrud, begge døve, havde svært ved at forstå enkelte dele af stykket. "Nogle af tegnene var for langt væk," forklarer de.

Bo Hårdell på tegnsprog i "Flugten".

Et ungt par, Christine og Lasse, folkeskolelærer og historie-studerende, siger, at der var flere gange, de naturligt ikke forstod, hvad der foregik. Fordi det kun var Bo, der kommunikerede.

"Men det gjorde det egentlig mere intenst. Netop fordi jeg ikke forstod ham, blev jeg mere opmærksom," fortæller Lasse.

Det var Lars Werner Thomsen, kunstnerisk leder på Glad Teater, der fik idéen om at udvide det, der egentlig er tænkt som en monolog, til en forestilling, der integrerede en døv skuespiller og med det erklærede formål at tale til alle typer publikummer – også dem der ikke normalt har adgang til kunst og kultur.

Målet er at give dansk teater "et ekstra lag", og at give alle "lige adgang til kunst og kultur", som han forklarer det.

HVERT SIT BEAT

Bo Hårdell, som er elev på Teater Glads skuespilleruddannelse og det første og eneste døve medlem af Dansk Skuespillerforbund, tøvede ikke med at sige ja til projektet. For ham har "Flugten" været lærerig og udfordrende, fordi han og Thomas Magnussen især har skullet arbejde meget med timing.

"Vi har hvert sit beat, så vi har simpelthen taget scene for scene. Det har været et kæmpearbejde, men det er lykket," fortæller Bo Hårdell.

Eller som Thomas Magnussen forklarer det umiddelbart efter tæppefald:

"Som skuespiller er du vant til, at alle har den samme fornemmelse for rum. Det har jeg ikke haft med Bo. Vi har ikke i samme udstrækning vidst, hvor hinanden var. Her har vi virkelig skullet arbejde."

Klaus Risager supplerer:

"Bo har en monolog som kører samtidig med, at jeg lægger

en lydkulisse. Her ville en hørende skuespiller spille med musikken, men det gør Bo slet ikke. Han har sit helt eget spor, og det er vildt godt. I virkeligheden har det været en undersøgelse i teatralisk sprog."

For Bo Hårdell har processen været lærerig. Han håber, at "Flugten" kan være med til at åbne op for muligheder til andre typer skuespillere, end dem man plejer at se. Og med hensyn til sin egen karriere, er han ikke naiv.

"Jeg kommer til at ramme muren mange gange, når jeg er færdig. ■

FØRSTE PROFESSIONELLE INTEGREREDE FORESTILLING

Flugten er den første professionelle forestilling med både en døv og en hørende skuespiller på scenen. Der har været flere integrerede forestillinger før, blandt andet på CaféTeatret i starten af 1990'erne, men her var de døve skuespillere på scenen amatører.

SUCCES HAR MANGE ANSIGTER

SUCCES ER EN MANGESIDET STØRRELSE, DER IKKE SÅDAN LIGE LADER SIG DEFINERE. DET ER FORSKELLIGT FRA PERSON TIL PERSON OG KAN LIGGE LANGT FRA HVOR SUCCES HAR MANGE ANSIGTER. REDAKTIONEN AF SCENELIV HAR UDVALGT EN STRIBE MEDLEMMER MED ET VIDT FORSKELLIGT ARBEJDSLIV. DE VIL I DETTE NUMMER AFKROGNE I MEDLEMMERNES ARBEJDE I VORES UDFORSKNING AF BEGREBET. I DETTE NUMMER KAN DU PÅ DE KOMMENDE SIDER MØDE SKUESPILLER OG M

VIL DU HA JOBBET, I VÆRE BERØMT?

I DE FØRSTE TO ÅR EFTER SKUESPILLER
DEN DAG ET FILMMANUSKRIFT MED
DRØMTE OM. OPLEVELSEN AF AT S

Af Jacob Wendt Jensen

Foto: Lis Louis-Jensen

EKSPERTERNE OM SUCCES

SCENELIV HAR BEDT EN STRIBE EKSPERTER OM AT FORTÆLLE, HVORDAN DE SELV DEFINERER SUCCES.

RA DEN MÅLESTOK, SOM F.EKS. PRESSEN ANVENDER. ET KIG RUNDT BLANDT DANSK SKUESPILLERFORBUNDS MEDLEMMER VISER DA OGSÅ EN BRANCHE, ETTE OG KOMMENDE NUMRE FORTÆLLE, HVAD FAGLIG SUCCES ER FOR DEM. VI NÅR IKKE AT FORTÆLLE ALLE HISTORIERNE, MEN VI KOMMER UD I NOGLE MUSIKER CLAES BANG. I NÆSTE NUMMER KAN DU MØDE SKUESPILLER PETER SELIGMANN.

ELLER VIL DU BARE

PILLERSKOLEN GIK DET FINT FOR CLAES BANG. DEN ENE ROLLE PÅ TEATRET AFLØSTE NÆSTEN DEN ANDEN, INDTIL D EN HOVEDROLLE LANDEDE PÅ HANS BORD. "UNDER OVERFLADEN" BLEV ALT ANDET END DEN SUCCES, CLAES BANG STÅ MED EN NEDTUR SÅ TIDLIGT I KARRIEREN HAR FORMET HANS SYN PÅ SUCCES LIGE SIDEN.

■ "Det er svært at vide, hvad fanden det var, der skete, for det er svært at regne ud, hvad der foregår inden i andre folks hoveder. Faktum er i hvert tilfælde, at "Under Overfladen" kom ud til nogle af de dårligste anmeldelser, jeg nogensinde havde set på det tidspunkt. Jeg kan huske jeg på premieredagen stod op til en ordentlig flok anmeldelser, hvor jeg i hver eneste af dem kunne læse, at jeg var den største spade i landet. Jeg kan love dig, den var svær at sluge", fortæller Claes Bang.

"Jeg blev rigtig rigtig ked af det. Er du vind og skæv, mand. Og når alt så går i stå i kølvandet på filmen, er det jo svært ikke at få den tanke, at der er en sammenhæng. Jeg gik i gang med at prøve at forestille mig, hvad der foregår i filmproducenterne og teaterdirektørernes hoveder, og det er til at blive tosset af".

GLÆDEN VED HÅNDVÆRKET

Claes Bang fik en chance for, at tænke sig godt og

grundigt om i forhold til, hvad han ville med sit fag.

"Jeg tog en røvtur, og det var rigtig hårdt, men det gik op for mig, at jeg havde gået rundt på skuespillerskolen og haft det sådan, at det med at være berømt var en meget stor del af det at være skuespiller. Det ville jeg bare ikke indrømme overfor mig selv. Jeg troede jo, at jeg blev berømt i en fart med "Under overfladen", men der skete det stik modsatte."

"Jeg fik en chance for at overveje med mig selv, om jeg gerne ville have jobbet, eller om jeg bare ville være berømt. Ville jeg passe mit arbejde eller bare have stivet mit ego af? Og det var en fornøjelse at finde ud af, hvor fedt det var at begynde at bruge mine kræfter på at blive god til mit arbejde", fortæller Claes Bang, der i 2001 blev fastansat på Aalborg Teater.

"Der fik jeg lov til at knokle og opdage fornøjelsen ved håndværket, og siden hen kom der lidt mere balance mellem ønsket om succes og anerkendelse på den ene side og fornøjelse ved arbejdet på den anden.

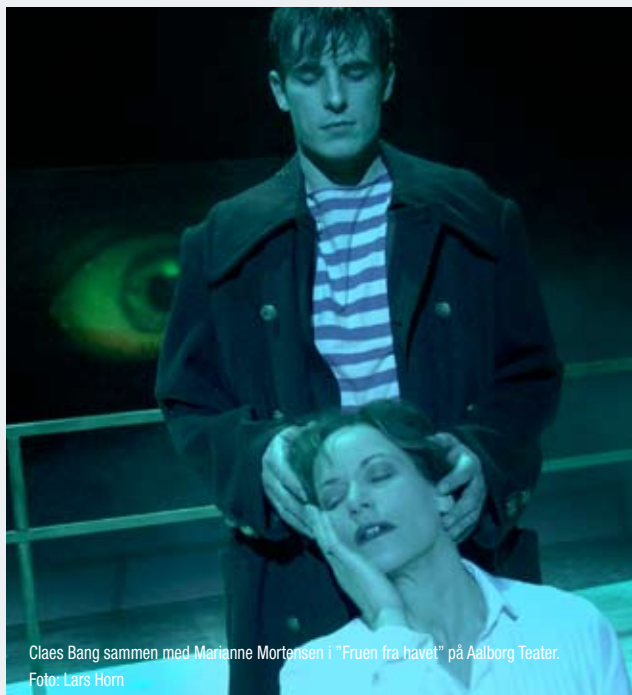
IKKE BARE LUCKY PUNCH

Der jo noget lotteri over begrebet succes og det som følger efter. Det får følger, som vi siger, og når det er positive følger, kalder vi det succes. Det er virkningen, man går efter. Og virkning uden årsag er definitionen på kitsch. Mange går udelukkende efter succes og glemmer, at den skal komme af noget. Mine tanker går til alle dem (foruden til Grønland), der hele livet arbejdede på at få succes, men aldrig fik det, fordi de ikke ville have den letkøbte succes. Jeg kan tydeligt mærke, når succesen er indkalkuleret i produktet. Succes skal være velfortjent og ikke bare the lucky punch. Jeg har følt stor skam, når jeg fik ufortjent succes. Hvad skammer man sig over?

Arno Victor Nielsen,
filosof og lektor i pædagogisk filosofi ved Danmarks Pædagogiske Universitetsskole

“Morrissey fra The Smiths mener jo, at succes er hævn over alle dem, der ikke har troet på dig i tidens løb. Det er virkelig en led udlægning af begrebet, men jeg må desværre tilstå at jeg godt kan genkende det, selv om jeg nødig vil. Den der ”Fuck, det lykkedes, det blev en god forestilling og så holder du din kæft din store fede narrøv!”

Claes Bang

Claes Bang sammen med Marianne Mortensen i "Fruen fra havet" på Aalborg Teater.
Foto: Lars Horn

Fra Anna Pihl. Foto: Henrik Ohsten/TV2

Det kan ikke nytte noget, at jeg sidder og påstår, at mit krav om succes og anerkendelse er forsvundet, på ingen måde. Jeg ved ikke, hvordan det er for andre skuespillere, men jeg ville nok ikke være i det her job, hvis den drivkraft ikke også var en del af jobbet. Der er en skide ekshibitionist, der sidder indeni mig og siger: se på mig, jeg er vidunderlig.”

INDRE OG YDRE SUCCES

Den lidt mere ydmyge udgave af Claes Bang greb muligheden for at komme i balance.

”Røvturen gav mig mulighed for at få en anden balance, og den greb jeg, så jeg i dag har et mere nuanceret billede af, hvad det vil sige at være succesfuld. Begrebet deler sig i to for mig. Den succes som kommer i form af anmeldelser, ros, anerkendelse og jobs. Og ved siden af er der så min egen oplevelse helt konkret indeni mig. Om at det her var en god dag, prøverne var gode og der skete en udvikling med min karakter i dag og den slags. Det er noget helt andet. Den indre succes tør jeg i langt højere grad stole på end den ydre. Det med at blive for afhængig af den ydre succes, det er sindssygt, for det kommer og går, som vinden blæser. Det er en uregerlig størrelse, og jeg har stadig en afhængighed, der har det med at gribe for meget om sig”, siger Claes Bang, og uddyber ærligt:

”Jeg bliver for ked af det, når jeg ikke bliver bekræftet nok. Samtidig skammer jeg mig helt ad helvede til over at have det her skide behov for bekræftelse, for der står en fantastisk kæreste og hendes børn, min familie og en masse venner, der faktisk er ret glade for mig, og det burde jo være det, det handler om.”

SUCCES ER NOGET INDRE

For mig er succes at realisere mit potentiale. At finde ud af hvad jeg gerne vil og gøre det 100 procent. Det er da klart, at man bliver fascineret af sådan noget som ydre succes som dem, der vinder guldmedaljer og bliver rige lynhurtigt, men for mig er succes primært noget indre. Det er rejsen til eventuel ydre succes, der er vigtig, og de mennesker jeg selv beundrer, er da også dem, der har integritet og vedholdenhed indenfor deres felt. Hvis du for eksempel er skuespiller og har en kunstnerisk vision, der bliver fuldført, må det være det vigtigste, og fører det derefter til ydre succes med hæder og berømmelse, går alt jo op i en højere enhed.

Henrik Byager, kommunikationsrådgiver og livsstilsekspert

Fra Anna Pihl. Foto: Thomas Marott/TV2

Claes Bang som Buffalo Bill i "Jorden rundt i 80 dage" på Aalborg Teater. Foto: Lars Horn

NEJ TIL AT VÆRE PÅ

Lige nu ser det ud til, at succes handler om at være på, være kendt og deltage på flest mulig scener og arenaer. Skuespillere, sportsstjerner og så videre stiller op til "Vild med dans", skriver bøger og åbner lågerne til deres privatliv, skilsmisser og den slags. En naturlig følge af, at det i løbet af de sidste 10-15 år er blevet muligt at komme "på" med flere tv-kanaler og i flere medier. Men når det er blevet let at komme "på", kommer modtendensen. I fremtiden vil det at have succes blive meget mere eksklusivt og knap så udstillende: "Jeg er så god på mit felt, at jeg ikke behøver stille op på områder, som jeg ikke er kompetent til, eller som ikke har min interesse". Der er ikke tale om at gå tilbage til en tankegang a la "tømrer bliv ved din læst". Det handler om, at de virkelig succesfulde tør sig nej og kun stiller op i forhold til det, der virker ægte og autentisk for MIG her og nu. Så meget succes har jeg nemlig som skuespiller, stand-upper, politiker eller sports-ikon, at jeg tør og kan sige nej til at være "på"!

Anne-Marie Dahl, fremtidsforsker

VIGTIGT MED BALANCE

Han har altså stadig af og til et belastet forhold til succesbegrebet og skal passe på, at det ikke sluger ham, når det går knap så godt.

"Hvis jeg ikke ligesom synes det ruller, og både den ydre og den indre succes mangler, bliver jeg bange for at folk ikke kan lide mig mere, og at alle går fra mig eller at jeg ikke duer til noget som helst overhovedet. Også som privat menneske. Når det store kor, der er ansat til at lovsynge mig, ikke synes der er noget at synge om, og jeg heller ikke selv har en fornemmelse af at være i noget, hvor jeg bruger mig selv fornuftigt – når begge dele er væk – så kan jeg godt give mig selv en hård tid, og det kunne jeg godt tænke mig at blive bedre til ikke at gøre, siger Bang, og fortsætter:

"Jeg vil gerne være afhængig af at sove, spise og dyrke sex – men ikke af succes. Til nød vil jeg gerne være afhængig af den succesoplevelse, det er at være god til det, jeg gør. Men jeg er pissetræt af koret, der skal synge min pris i et væk. For mig vil det være en succes i mit liv at have et balanceret forhold til succes, så jeg ikke bliver ædt op når jeg ikke føler mig succesfuld.

HELST IKKE MINDRE ARBEJDE

Frederiksberg-skuespilleren er tilfreds med sin teater- og tv-karriere. Men på filmfronten er han ikke helt tilfreds, især ikke når han sammenligner sig med de skuespillere, der primært satser på og lever af filmroller

"I forhold til film går det helt ukristeligt ringe", siger Claes Bang med lige dele forundring og selvironi.

"Hvis det udelukkende skulle handle om film, er jeg ikke en succes. Forleden dag læste jeg et interview med en mandlig kollega, og der var sådan en faktaboks med alle de film, han havde lavet. Hold nu helt kæft, hvis jeg skal måle mig selv med den målestok er jeg da mislykkedes i en helt særlig grad!"

Hvad er din drøm som skuespiller?

"Jeg vil gerne opretholde en mængde af arbejde, der ikke er mindre end nu, og så er det vigtigt, at opgaverne er udfordrende og sjove, for det er benzinen i det. Det skal rage mig eller interessere mig. Sådan konkret rollemæssigt drømmer jeg om at spille hovedrollen i "Macbeth". ■

TEATER, TV OG FILM

Claes Bang har spillet med i mere end 30 teaterstykker heriblandt "Gregersen Sagaen", "Den grønne elevator", "Kiss Me Kate" og monologen "Ondskaben". Det er blevet til en stor gennemgående rolle som Martin i tre sæsoner af tv-serien "Anna Pihl". Han har også kigget kort ind i stuerne tv-serier som "Taxa", "Rejseholdet", "Nikolaj & Julie", "Langt fra Las Vegas", "Hotellet" og "2900 Happiness". På film er det ud over "Under overfladen" blandt andet blevet til biroller i film som "Regel nr. 1", "Nynne". "En Soap" og "Blå mænd".

ONDSKABEN

I sin tid på Aalborg Teater plagede Claes Bang teaterchefen om at få lidt mere at rive i, end de roller, han fik tildelt i ensemblestykkerne. Det endte med den svenske monolog "Ondskaben", som bygger på forfatteren Jan Guillous delvist selvbiografiske roman. Teatret havde premiere på monologen i 2002 på Aalborg Teater, hvor Claes Bang høstede mange roser for sin præstation. Siden har han på eget initiativ spillet den i flere omgange, bl.a. på Folketeatret i København, i Århus, i Tisvilde, på Kulturkajen Docken i København og senest på Nørregade Teater i Maribo sidste år.

THIS IS NOT AMERICA

Under sit alias "This is Not America" har Claes Bang udgivet tre singler, der alle har fået airplay på P3 og der er et album på vej med iørefaldende synthesizer pop à la Depeche Mode med en knivspids Alphaville. Singlerne "Don't come crying", "Shameless" og "Run" har solgt omkring 2.000 downloads tilsammen og nu venter den fysiske udgave af albummet "Dislocated". Bang laver musikken på sin computer og trives med den modvægt komponistrollen har til det kollektive arbejde på teatret.

SUCCES AVLER SUCCES

Succes er at lykkes med det, du gerne vil, og at indfri de forventninger, du har. Når jeg som coach spørger til folks succes, har de ofte svært ved at se, hvad den er, fordi de fokuserer på det, der kunne være gjort bedre. Det kendetegner i øvrigt folk med succes, at de altid hurtigt er på jagt efter en ny succes eller arbejder på at gøre den succes, de har, bedre. Det er vigtigt at nyde den succes du har for hvor fedt er det at jage den, hvis du aldrig nyder den? Omvendt er det også vigtigt, at du ikke bliver for selvfed. Via glæden over succes kan du få lyst til at skabe en ny. Vi mennesker har tendens til at pille i vores fiaskoer for at lære af dem, men jeg taler for, at vi ser på vores succeser og lærer af dem. At vi finder det, jeg kalder vores toppræstationsmønster. Hvis du ved, hvad du tænker og føler, når du har succes, kan du bedre gøre dit niveau højere.

Arne Nielsson, tidobbelt verdensmester i kanoroning, foredragsholder, forfatter og coach

"Ondskaben" på Aalborg Teater. Foto: Lars Horn.

OPSLAG OM SUCCES

Der står ikke noget om succes i Den Store Danske Encyklopædi. Der står heller ikke noget i den mere causerende og lomme filosofiske Brøndums Encyklopædi og heller ikke i Politikens slangordbog. Dansk Etymologisk ordbog giver ikke noget bud på ordets oprindelse ligesom nudansk ordbog nøjes med at stave s-u-c-c-e-s, hvilket ikke gør os meget klogere.

Til gengæld giver en søgning på Google knap 7 mio. hits! Som nummer et på listen står www.wikipedia.dk, og her foreslår den websurfer, der nu engang har tastet løs i leksikonet blandt andet, at succes er følgende:

*Begrebet **Succes** kommer fra latin suc'cessus, der betyder fremgang. At have succes som menneske afhænger af øjnene der ser. Succes har man, når noget lykkes for en, og andre anerkender det. Man kan have kortvarige succes, mellemlang succes og som det bedste, kan man tale om, at man har succes i livet. Problemet – eller det gode – ved succes er, at succes er en relativ størrelse og afhænger af, hvem der dømmer og skal anerkende. Når vi taler om succes i livet, så er det mere en subjektiv målt størrelse, end en objektiv, for alt afhænger af, hvordan der vægtes.*

Succes er kulturbestemt. Hvad vi ser som succes i Vesten, ses ikke som succes i f.eks. Mellemøsten. For succeskriterierne er forskellige, og de er også forskellige fra individ til individ uanset om individerne lever i det samme land, i den samme by, på samme gade og i samme familie.

AT LEVE OP TIL EGNE IDEALER

Succes kan være lig med "hæder". At man får ridderkorset eller kommer i den blå bog eller sådan noget. Succes kan være lig med "popularitet". At mange mennesker kan lide ens arbejde. Succes kan også være lig med anerkendelse. At kollegerne synes, man har gjort et godt stykke arbejde. Eller at nogle af "de gamle", man selv ser op til, giver et skulderklap. Så er der alt det med "den indre succes". Varmer de fine resultater mit hjerte? Varmer det mit hjerte at gå forbi "pokalskabet"? Har jeg levet op til mine egne idealer? Den er værre.... Så jeg ved ærlig talt ikke, hvad succes er. Måske er min egen største succes, at mine børn stadig elsker mig, selvom jeg har brugt mit liv på at rende rundt og spille Faust? Tror jeg egentlig nok.

Henrik Dahl, forfatter og sociolog

PICS: 'Alting bliver godt igen' med bl.a. Jens Albinus og Marijana Jankovic. Foto: Max Stimer

PICS: 'Krasnoyarsk' på CaféTeatret med bl.a. Olaf Johannessen og Martin Greis. Foto: Bjarne Stæhr

Tv-serien 'Nana' med bl.a. Jesper Christensen er noget af det, som DR med arkivaftalen med Copydan har fået mulighed for at genudsende på den nye børnekanal Ramasjang. Foto: DR Presserum/fotograf: Ulla Voigt

DR RAMASJANG OG DR K

DEN AFTALE, DER ER INDGÅET OM AT SENDE PROGRAMMER FRA DR'S ARKIVER PÅ DR RAMASJANG OG DR K, BETYDER GENSYN MED EN RÆKKE PROGRAMMER, SOM DR ELLERS IKKE VILLE HAVE GENUSENDT.

Af Mikael Waldorff, mw@skuespillerforbundet.dk

Flere skuespillere har ringet til forbundet, fordi de kunne se, at programmer, de medvirker i, bliver udsendt på de nye nichekanaler, DR Ramasjang og DR K.

I Sceneliv i november fortalte vi om den aftale, der er indgået om de såkaldte nichekanaler, som er etableret for at give adgang til DR's arkiver. Kanalerne viser ældre produktioner, hvoraf de fleste ikke ville blive genudsendt på DR1 eller DR2, men de er stadig interessante for et snævert publikum på nichekanalerne.

AFTALEN MED DR

Det har længe været et bredt politisk ønske samt et ønske fra DR, at befolkningen fik adgang til kulturarven, herunder DR's arkiver. Netop derfor er der blevet indført en bestemmelse i ophavsretsloven, som giver mulighed for at indgå kollektive aftaler for de nye platforme. Organisationerne og brugerne fik hermed en mulighed for at lave aftaler på alles vegne, sådan at man ikke skal spørge hver enkelt rettighedshaver, herunder opspore arvinger osv.

I kølvandet på dette er der indgået en aftale mellem kunstnerorganisationerne og DR om vilkårene for brugen af de gamle udsendelser på de nye nichekanaler. Aftalen betyder, at DR skal betale et beløb på 10 mio. kr. om året, som skal fordeles blandt rettighedshaverne.

Aftalen er også en konsekvens af, at vores gamle overenskomster handler om hovedkanalerne og ikke indeholder regler for de nye platforme: nichekanaler og internettet (som der er en anden aftale for).

ER DET EN GOD AFTALE?

Kunstnerorganisationerne er glade for aftalen, fordi der er tale om ekstra indtægter til kunstnerne. En stor del af programmerne på Ramasjang og DR K ville ikke være blevet genudsendt på hovedkanalerne. Samtidig er DR forpligtet til at opretholde den nuværende produktion på hovedkanalerne, og

også til at genudsende i det hidtidige omfang. Så der bør ikke ske nogen reduktion i de hidtidige indtægter her på grund af genudsendelserne på nichekanalerne.

Det er værd at understrege, at der også betales kabelvederlag for udsendelserne – så det vil endvidere forøge udbetalingerne fra Filmex.

ER DET INDGREB I GAMLE AFTALER?

Både og! De gamle overenskomster havde ingen bestemmelser om de nye platforme, så med genudsendelser blev der tænkt på hovedkanalerne. Dertil kommer, at de gamle genudsendelsesregler ville være prohibitive (en forhindring) i forhold til etableringen af nichekanaler og internet.

Selv om aftalen er lavet på alle kunstneres vegne, er den enkeltes eneret stadig respekteret. Man kan nedlægge forbud imod at blive sendt på nichekanalerne. Hvis en skuespiller ikke ønsker at blive sendt på de nye vilkår, så kan hun eller han henvende sig til Copydan eller DR (eller DSF) og forlange, at programmet ikke udsendes. Det betyder så selvfølgelig, at man heller ikke modtager betaling.

DSF og de andre kunstnerorganisationer anbefaler, at man ikke nedlægger forbud. Hvis der kommer mange forbud, så vil aftalen givet bortfalde, og det vil være synd.

FORDELING AF PENGENE

Det er kunstnerorganisationernes opfattelse, at den nye arkiv-aftale med DR vil give flere indtægter til kunstnerne, fordi der netop er tale om ekstra genudsendelser – og dermed honorarer, som ellers ikke ville være kommet ind.

Der er nu forhandlinger i gang mellem organisationerne om fordelingen af indtægterne. I disse forhandlinger argumenterer DSF med, at DR's dramaproduktioner vejer meget tungt, og at det skal afspejle sig i fordelingen.

Har du spørgsmål til ovenstående, så kontakt Mikael Waldorff på tlf. 33 24 22 00. ■

KURSER I PROVINSSEN

NØRRE SNEDE

MASKER OG NÆRVÆR – WEEKENDKURSUS MED FINN HESSELAGER

Kursus for skuespillere, som har lyst til at arbejde med maskens særlige evne til at skabe dybde i det eksistentielle udgangspunkt og nærvær med øjeblikke af handlingsmættet spontanitet. Kurset vil desuden lægge vægt på maskens arketypiske kræfter og umiddelbare adgang til at rumme smerte og indsig.

Man medbringer en vellært monolog og et til to eksempler på en dialog, som man ikke behøver at kunne udenad. Det forudsættes, at man har arbejdet med masker tidligere.

Finn Hesselager er uddannet skuespiller og lærer ved bl.a. teaterskolen på Århus Teater. Finn Hesselager har kommunikation, kreativitet og kropsprog som sine kompetencer.

TID: Fredag den 16/4 – søndag den 18/4.

Man kan ankomme mellem kl. 17 – 19.00 fredag og kurset slutter søndag kl. 17.00. Der vil blive serveret suppe og salat ved ankomst. Du skal selv medbringe lagen, dynebetræk og hovedpudebetræk.

STED: Rørbækvej 13, 8766 Nørre Snede

DELTAGERE: 12

TILMELDINGSFRIST: **Mandag den 15. marts 2010**

PRIS: 500 kr.

ÅRHUS

FORSTÅ DIN STEMME OG SYNG DEN SUND – KURSUS MED ANETTE BUONAVENTZEN

På kurset får du mulighed for at undersøge din stemmes muligheder. Du vil arbejde kropsligt, med fokus på en fri klang, så du kan udtrykke dig uden stemmebegrænsninger. Med udgangspunkt i stemmens anatomi og hele kroppens styrke og bæreevne, vil vi arbejde med forskellige sangtekniske begreber. Hvordan reagerer stemmen når kroppen ikke er i balance, og er der "hul igennem" både lydeligt og intuitivt.

Anette Buonaventzen blev færdiguddannet på DJM i 1999 med diplom i sangpædagogik. Har modtaget undervisning af Anne Rosing Schow, Cathrine Sadolin, Etta Cameron, Marie Bergman og Finn Hesselager. Er udøvende sanger (Miss Buona Swing Club, Ernas Allstars, Apollo Lounge, Nick the Slick)(med Bjarne Henriksen og Henrik Thomsen) og solist bla. hos Klüvers Bigband.

Der vil være fælles arbejde om formiddagen, og det er muligt at planlægge rundt om prøverne i eftermiddagstimerne hvis det nødvendigt, men det er vigtigt at man deltager i så meget som overhovedet muligt af undervisningen, så lav en aftale med din instruktør.

TID: 12. til 16. april kl. 9.30 til 15.30.

STED: Århus Teater

DELTAGERE: 6

TILMELDINGSFRIST: **Mandag den 15. marts**

PRIS: 500 kr.

ÅLBORG

MEISNERTEKNIK – KURSUS MED SARAH BOBERG

Meisnerteknik er en konkret arbejdsmetode, der fokuserer på nærvær og samarbejde. Sanford Meisner var en af grundlæggerne af The Group Theater. Han udviklede og forfinede det, der nu kaldes Meisnerteknik. Teknikken bygger på K. Stanislavskijs teorier og principper, og deltagerne arbejder med improvisationsøvelser, der fokuserer på spontanitet og på at reagere ærligt på sine medspillere i nuet. Meisner siger bl.a.: *"Acting is reacting - Acting is real response to imaginary circumstances."*

Formålet med kurset er at styrke skuespillernes koncentrations- og perceptionsevne. Træningen giver dem nogle solide redskaber, der er meget brugbare især i forhold til film, tv, casting og nærvær på scenen. Den ene del af træningen er et repetitionsbaseret øvelsessystem, hvor deltagerne arbejder to og to. Den anden del er tekstarbejdet. Her lærer deltagerne bl.a. at forberede sig bedre hjemme, at finde deres karakters funktion

og at overføre teknikken og redskaberne i selve skuespilarbejdet til det, de kan i forvejen. Det er en meget konkret arbejdsform - underholdene og enkel.

Underviser Sarah Boberg er uddannet som skuespiller og underviser i New York på bl.a. Actors Studio og William Esper Studio. Sarah har undervist både instruktører og manuskriptforfattere på Den Danske Filmskole, og hun underviser også skuespileleverne på Filmhøjskolen i Ebeltoft såvel som på Århus, Odense og Statens Teaterskole.

STED: Ålborg Teater.

TID: Tirsdag den 18. maj – torsdag den 18. maj kl. 11-15.

TILMELDINGSFRIST: **Torsdag den 15. april**

DELTAGERE: 10

PRIS: 300 kr.

Charlotte Gainsbourg og Willem Dafoe i Lars von Triers 'Anticrist'
Foto: Anthony Dod Mantle.

MØD WILLEM DAFOE

Statens Teaterskole og Københavns Teater har glæden at invitere til Q & A og Masterclass med den amerikanske skuespiller Willem Dafoe.

Masterclassen finder sted den 12. og 13. februar og samtalen den 14. februar.

For mere info og tilmelding se www.teaterskolen-efterruddannelsen.dk

Willem Dafoe brød officielt igennem som filmskuespiller med "Platoon", siden har han spillet med i utallige film lige fra David Lynchs "Wild at Heart", "Mississippi Burning", til den kommercielle "Spiderman" og senest "Anti-Christ" af vores "egen" Lars von Trier. Willem Dafoe grundlagde i 1975 sammen med sin daværende partner den New Yorker baserede performance gruppe The Wooster Group, hvor han sideløbende med sin filmkarriere frem til 2004 har medvirket i adskillige moderne produktioner. I efteråret 2009 spillede Willem Dafoe for fulde huse med i Richard Foremans anmelder roste forestilling "Idiot Savant" på the Public Theatre i New York. Hans næste film "The Wild Bunch" har premiere i starten af 2010.

ÅBEN PRÆSENTATION / AUDITION

Musicaludvalget inviterer hermed til præsentation/audition på Folketeatrets store scene

MANDAG DEN 5. MARTS MELLEM KL. 10.00 – 16.30

- Der vil være 5 minutter til hver deltager. Det betyder, at du kan nå både at synge en hel sang + lidt af en sang i en anden stil/karakter.
- Mindst én af sangene skal være på dansk.
- Der trækkes lod blandt de tilmeldte om en plads. Dette vil give et mere varieret indhold dagen igennem både på køn og alder.

Tilmelding til præsentationen

Tilmelding skal foregå via tilmeldingskupon som findes på hjemmesiden. Du kan tilmelde dig i perioden fra **den 9. – 16. februar 2010. Bemærk kort tilmeldingsfrist!** Præsentationen er kun for medlemmer af forbundet. Panelet vil bestå af teaterchefer og potentielle arbejdsgivere (navne offentliggøres snarest muligt).

Vi glæder os til at se dig!

Med venlig hilsen, Musicaludvalget

DER ER AUDITION – HVA' GØR JEG?

DU KAN FINDE GODE RÅD FRA DEN ENGELSKE KOREOGRAF OG INSTRUKTØR LISA KENT OM FORBEREDELSE, SANGVALG OG OPTRÆDEN I EN ARTIKEL I SCENELIV FRA JANUAR 2009. FIND BLADET PÅ HJEMMESIDEN WWW.SKUESPILLERFORBUNDET.DK UNDER MAGASINET SCENELIV UDE I HØJRE SPALTE.

KABARET-TILBAGEBLIK

28 FEBRUAR 1960 ÅBNEDE SIMON ROSENBAUM SIN KABARET "MUSICABARET" I RESTAURANT NY ROSENBORG PÅ JARMERS PLADS I KØBENHAVN. KABARETTEN EKSISTEREDE I OMKRING TI ÅR UDEN STOP. NEDENFOR FORTÆLLER SIMON ROSENBAUM OM TIDEN DENGANG OG INVITERER TIL EN FEJRING I REVYMUSET.

■ Mine ungdommelige drømme om en karriere på scenen kredsede altid om noget med revy eller kabaret, nok fordi jeg derved kunne få anvendelse for min musikalske færdigheder, synge viser, spille klaver, skrive sange etc.

De første sceneerfaringer fik jeg ved at turnere med små revyforestillinger, en af dem endda med tekster af Poul Henningsen og musik af Karl Bjarnhof og med et stærkt præg af begrebet "kabaret", d.v.s. humor og satire iblandet blid poesi og lidt alvorligt stof.

Inden Ny Rosenborg havde jeg som medvært været involveret i et par kabaret-projekter og desuden optrådt hos kabaret-parret Fritz Ruzicka/Kate Rosén og hos Lulu Ziegler i Stockholm, og jeg følte tiden var inde til at gennemføre mine egne ideer som kabaretvært. Restaurant Ny Rosenborg var dengang dagrestaurant med meget anvendte selskabslokaler og et nyindrettet intimt lokale ud mod Jarmers plads, kaldet "den abstrakte", fordi det var dekoreret med abstrakte malerier udført af restauratørens søn. Men der stod et flygel og der fandtes en enkelt projektør, og det var alt det jeg behøvede for at lave min form for kabaret.

I de tidligere kabaretprojekter, hvor jeg havde været medvært, havde vi "spillet på døren" - (og døren var MEGET lav). Men det var værten i Ny Rosenborg ikke interesseret i. Derimod tilbød han mig et fast beløb, 150 kr. om dagen, og en kontrakt på tre måneder. Restauranten stod for annoncering og KODA-afgift og indkasserede ellers kuvertafgiften - 5 kr. pr. gæst - for der skulle serveres smørrebrød, gerne masser af smørrebrød. Efter de tre måneder, som kontrakten lød på, fortsatte jeg så de næste ca. ti år uden kontrakt, dog med et senere let forhøjet dagsbudget, som jeg delte med mine medvirkende. Det må bemærkes, at tiden var før kildeskattens indførelse.

De første optrædende i "musiCabaret" var visesangeren Tove Reinau, som jeg havde optrådt med tidligere, og den meget musikalske unge skuespiller Bent Thalmay, og siden blev det til ca. 100 sangere og unge skuespillere, hvis uddan-

nelse jeg havde fulgt på teaterskolerne og som jeg derefter engagerede, når de var færdiguddannede. Snart var stedet så kendt, at talenterne selv henvendte sig til mig. For mig selv var det også en læreplads, for her skabte jeg mig den stil, som jeg siden har haft så stor glæde af, at jeg af pressen idag er blevet nævnt som Danmarks første "stand-up komiker" - og højere kan man vel ikke nå.

"MusiCabaret" holdt åben hele ugen, inkl. søndag, og hele året. Navnet havde jeg fundet på, fordi jeg dermed ville annoncere, at min form var anderledes end den, der ellers herskede i vort hjemlige kabaretmiljø. Mere uprætentiøs, mere ungdommelig og eksperimenterende...Ganske vist var det musikalske islæt ret vigtigt, der var f.eks. plads til firehændigt klavernummer med unge Per Pallesen og tostemmig jazzsang med Birgit Brüel, men også til Harold Pinter-sketch med Claus Ryskjær, en-akter af Tjekhov og ellers digte etc. af de unge Benny Andersen, Ivan Malinovski, Jesper Jensen, Klaus Rifbjerg og Johannes Møllehave foruden uundværlige Halfdan Rasmussen.

Publikum syntes om formen, hvor de optrædende stod nær ved flyglet og i en afstand af ca. halvanden meter til de nærmeste gæster, så det krævede koncentration både af de optrædende og af tilhørerne. Virkelig lærerigt for alle parter. Og stedet blev en institution indtil 1.oktober 1969, hvor jeg syntes tiden var inde til at skifte spor.

50 år er nu gået, og 28 februar 2010 har jeg lyst til at fejre "musiCabaret" med alle de medvirkende, der stadig er i live og har lyst til at mindes den muntre tid sammen med mig.. Det sker i Revymuseet, Allégade 5, fra kl. 13 til 17. Det vil glæde mig meget at se dem og høre fra dem, at de kommer. " ■

Simon Rosenbaum

DEBAT

SCENELIV HAR MODTAGET NEDENSTÅENDE DAGBOGSBRETNING, SOM VI HAR VALGT AT TRYKKE SOM ET DEBATINDLÆG.

THE SHOW MUST GO ON...

Foto: Manuel Claro

Kære dagbog 2. januar 2010

Lige vågnet. Træt i kroppen, glad for at drengene er hos Laura. Slappede ellers en del af i går. Men jeg er træt, det har været en lang turne, og vi er blevet kørt hårdt.

I dag er det lørdag, så den står på to forestillinger – en kl. 13 og en kl. 17. Tager afsted

11.40. Vil lige en tur forbi Matas og købe noget B-combin (en kollega har fortalt mig at det gir energi) Det skal jeg ha! Ja og noget Zovir, det er fucking tredje gang, at mit forkølelsessår springer frem på den her forestilling.

Ankommer til teatret 12.06. Andre møder ind, "godt nytår" kom du godt ind i det?". Snakken går om træthed og sygdom (en havde hostet blod op), om fyrværkeri og fester. Der bliver spurgt til en af spillernes svimmelhed (han var ramt under forestillingen nytårsaften). "Hmm, det er okay..." lyder det.

Rundt og gøre klar, lægge kostumer parat, og så op på min garderobe og sminke, en af hovedrollerne er ikke kommet endnu. Kl. er 12.25. Han er hos Prutzz (en halslæge). Nå ! 12.40 kommer meldingen: spilleren har lunge-klamydia! Hvad er det? Noget som åbenbart smitter ad helvede til og som virkelig tapper kræfterne, men han spiller alligevel! HVAD ! Vi er flere som er nede med vores immunforsvar og har meget tætte scener med vedkommende. Det lyder ikke særligt fedt. Burde teatrets ledelse ikke træde i karakter og stoppe det her! Og jo, 12.40 kommer meldingen, at han har fået noget sprit, som slår bakterien ihjel, så om tre timer smitter han ikke. Så han kan spille den anden forestilling kl. 17.

Kl. 13 skal hans understudy (ham der havde hostet blod) træde til, og en anden skal træde ind og tage understudys rolle.

Der er 20 min. til forestillingens start. Det her virker absurd. Glemte helt at nævne at, der er en anden, der er syg (men hende kan vi spille udenom). Pludselig kl. 12.45 dukker manden med lunge-klamydia op. Han virker mere frisk end hans understudy, diskussionen går mellem dem, om det mon ikke er det samme, de fejler. Det er meningen, at han skal holde sig på sin garderobe i tre timer, men det hele er absurd, og 12.50 tager vi spillere beslutningen om at holde en meters afstand til lunge-klamydiaen og spare understudy'en, som

virker lettet over ikke at skulle kaste sig ud i en kamikaze forestilling. Det er det vi gør!

10 min. forsinket går forestilling i gang. De tre første scener/numre går fint, indtil jeg står på scenen med ham, der har svimmelheden. Kan se, at han har svært ved at fokusere og virker rigtigt skidt. Han bevæger sig ud i sidescenen, jeg holder den gående foran publikum, han ryger på knæ, holder den stadig gående, han får vand, stadig gående, og så ryger han i gulvet. Jeg vender mig mod publikum "desværre kære publikum, der er en spiller mere, der lige er gået ned. Tror vi bliver nødt til at aflyse". Så forlader jeg scenen og går ud til min kammerat - som er i gode hænder, og ambulancen er på vej. Hvis han dog bare havde overstået sin sang, kunne vi godt have fortsat, ville chefen nok tænke.

Tiden går og publikum bliver sendt hjem med stor forståelse, hører jeg fra forhuset. Vi går lidt rundt om os selv. Ledelsen har ikke vist sig - hvad skal der ske... vi har jo også en forestilling kl. 17.

Forestillingslederen tager en beslutning og vælger meget forståeligt at aflyse.

Kl. er 14.03, en del har klædt om og forlader teatret, andre hænger lidt og snakker om denne vanvittige dag. Kl. 14.21 kommer kontra-ordren fra teatrets øverste leder. Forestillingen kl. 17 skal spilles! Det er løgn! Vores koreograf bliver hentet ind til teatret med en løsningsmodel. En skal tage hans sang, mig og to andre tager alle hans replikker, noget vi har gjort en del gange på turneen, hvis der har været sygdom. Det gør vi jo, vi redder forestillingen. Men jeg er træt! Træt af at redde røven for en, som ikke engang takker mig og som ikke engang gir mig én premiebillet i København.

Det eneste jeg kan gøre, den eneste protest jeg har, er at råbe op med "at denne gang skal det fandeme koste..." Kl. 14.37 går prøverne i gang, vi stopper huller og fylder der, hvor vores kollega siger noget og står.

Og vi spiller forestillingen til tiden kl. 17, men denne gang med 2.200 kr. mere i lommen, eller hvad det nu giver. Blev bare lovet at det nok skulle udløse noget, men havde ikke tid til at høre hvad, fordi jeg - sammen med de andre - havde travlt med at redde showet! ■

Gerard Carey Bidstrup

MODTAGER DU IKKE DSF'S NYHEDSBREV?

SÅ GÅR DU MÅSKE GLIP AF VIGTIGE NYHEDER. GÅ IND PÅ WWW.SKUESPILLERFORBUNDET.DK UNDER NYHEDSBREV (UDE I HØJRE SPALTE) OG MELD DIG TIL. HUSK: HVIS DU SKIFTER E-MAIL ADRESSE, SÅ SKAL DU AFMELDE NYHEDSBREVET TIL DEN GAMLE E-MAIL OG TILMELDE DIG MED DEN NYE. (HUSK OGSÅ AT SENDE EN MAIL TIL FORBUNDET MED DEN NYE E-MAIL, SÅ VI KAN FÅ DET RETTET I VORES MEDLEMSYSTEM OG MEDLEMSLISTEN)

LEDER DU EFTER ARBEJDE?

HALV TID, FULD TID, ELLER BARE NOGET TIL AT FYLDE HULLERNE UD?

TJEK WWW.JOBSCELENEN.DK, HVOR VI HAR SAMLET EN STRIBE JOB, SOM KAN VÆRE RELEVANTE FOR KUNSTNERE. KLIK IND OG SE, OM VI HAR NOGET FOR DIG.

TJEK DIN PENSION PÅ NETTET

PFA UDSENDER IKKE LÆNGERE ÅRSOPGØRELSE PÅ PAPIR I STARTEN AF ÅRET. SÅ VIL DU TJEKKE DIN PENSION, SÅ GÅ IND PÅ WWW.PFA.DK OG LOG IND PÅ MIN PENSION. HER KAN DU SE DIN/DINE POLICER. HVIS DU IKKE ALLEREDE HAR ET PASSWORD TIL MIN PENSION, KAN BESTILLE ET, NÅR DU HAR KLIKKET PÅ LOG PÅ. DU KAN OGSÅ RINGE TIL PFA'S KUNDESERVICE PÅ 70 12 50 00 OG BEDE OM AT FÅ DIN ÅRSOPGØRELSE TILSENDT PÅ PAPIR.

RUNDE FØDSELSDAGE

Kim Harris, 50 år	11. februar
William Rosenberg, 90 år	12. februar
Ida Hasselbalch, 60 år	20. februar
Steffen Rode, 60 år	21. februar
Hanne Felding Pedersen, 60 år	22. februar
Stig Fogh Andersen, 60 år	24. februar
Ranveig Petersen Iversen, 50 år	25. februar
Peter Vincent, 60 år	4. marts
Arlette Weinreich, 70 år	8. marts
Niels Olsen, 50 år	8. marts

SANGUNDERVISNING

Alle genrer og niveauer
v. sanger/skuespiller Xenia Lach-Nielsen
Autoriseret underviser i "Komplet Sang Teknik"
For mere info: xln@webspeed.dk
www.myspace.com/xenialachnielsen

TEKNIKER PÅ DANSESCENEN

Vi søger deltidstekniker i vores nye lokaler i Dansehallerne på Carlsberg. Ansøgningsfrist d. 22. februar. Læs mere om stillingen på www.dansescenen.dk

DANSESCENEN 03

BERLINER LEJLIGHED

Udlejes: Lys 4. sals lejlighed på 50 m², lige midt i centrum af Kreuzberg 36. Indeholder: 2 vær, spisekøkken, karbad, vaskemaskine og Internet. Udlejes billigt i kortere eller længere perioder.
Henvendelse: Rasmus Munch / munch.rasmus@gmail.com

SOMMERHUS NÆR SKAGEN UDLEJES

Totalrenoveret husmandssted på 124 m², ligger ud til åbne marker og 2 km fra vandet udlejes på ugebasis. Brændeovne / vaskemaskine og tørretumbler. Pris kr. 3.000,- pr. uge inkl. forbrug.
Henvendelse: Torben Sekov. Tlf.: 40 11 60 46

KØBMANDSGÅRD I NORDJYLLAND UDLEJES

Nær Lønstrup, Hjørring og Løkken. Der er plads til 10 overnattende. Så ta' hele familien med på ferie i en kortere eller længere periode. Pris: 1.500 kr. pr. uge inkl. forbrug.
Henvendelse: Pia Mourier tlf. 20 82 49 11 mail: piamourier@msn.com

Dansepædagogik og Kreativ Praksis

Skolen for Moderne Dans ved Statens Teaterskole

Optagelsesprøve: Master in Dance Partnership
2-årig uddannelse i danse-pædagogik og kreativ praksis (120 ects). En uddannelse for professionelle dansere som ønsker at arbejde med kreative samarbejdsprojekter på skoler og kulturinstitutioner.

Optagelsesprøve og samtaler: 7. og 8. maj 2010.

Ansøgningsfrist: 9. april 2010.

Yderligere information fra 1. februar 2010 på www.teaterskolen.dk

Bliv set !

Som menneske og som kunstner.

Investér i et mentalt kurbad og et
serviceeftersyn af dit liv og karriere.

Og få en skriftlig handlingsplan med hjem.

Ingen hokuspokus, kun sund fornuft.

2627 0206

7timer.dk

Mentalt-kurbad.dk

janmiddelbooutzen@gmail.com

TIL KALENDEREN

DANSK SKUESPILLERFORBUND HOLDER SIN 106. GENERALFORSAMLING SØNDAG DEN 25. APRIL 2010 - KL. 11.30

DER ARBEJDES LIGE NU PÅ AT FINDE ET NYT OG SPÆNDENDE STED TIL ARRANGEMENTET, OG VI HÅBER AT ET HAV AF MEDLEMMER VIL MØDE OP OG VÆRE MED TIL AT GØRE DAGEN FLOT OG FESTLIG. SOM SÆDVANLIG ER DER FEST BAGEFTER FOR DE FREMMØDTE. MERE INFORMATION FØLGER I NÆSTE NUMMER AF "SCENELIV". DU KAN GODT GLÆDE DIG.

DER ER SOM ALTID VALG TIL BESTYRELSEN.

KOM UD AF BUSKEN OG ARBEJD FOR DIT FORBUND! VI HAR BRUG FOR DIG!

ALLE KANDIDATER KAN MELDE SIG FREM TIL 1.APRIL 2010.

TILMELDINGEN SKAL VÆRE BILAGT EN PERSONLIG PRÆSENTATION PÅ MAX. 1/2 A4-SIDE.

MANGE HILSNER

ARBEJDSGRUPPEN – GENERALFORSAMLING 2010

HUSK UDDELINGEN AF BLANKBÅNDSMIDLER

VIL DU SØGE STØTTE FRA BLANKBÅNDSMIDLERNE TIL ET PROJEKT, SÅ HUSK AT INDSENDE EN ANSØGNING INDEN
DEN 15. APRIL 2010 KL. 12.00.

LÆS ALLEREDE NU MERE PÅ WWW.SKUESPILLERFORBUNDET.DK ELLER VENT PÅ NÆSTE NUMMER AF SCENELIV,
HVOR DU KAN LÆSE MERE OM, HVORDAN DU SØGER.

SCENELIV

SCENELIV udgives af Dansk Skuespillerforbund og udkommer 10 gange årligt.
 Oplag: 3300 eks.
 Abonnement: 425 kr. p.a.

MAGASINET SCENELIV

Dansk Skuespillerforbund, Sankt Knuds Vej 26,
 1903 Frederiksberg C.
 Telefon: 33 24 22 00
 Fax: 33 24 81 59, man.-fre. 9-12 og 13-15.
 dsf@skuespillerforbundet.dk
 www.skuespillerforbundet.dk

Artikler, læserbreve o.lign. sendes til:
 pmm@skuespillerforbundet.dk
 Redaktion: Pia Møller Munksgaard, Katja Holm (ansv.).
 Tryk: KLF Grafisk Hus. Grafisk design: bilgrav-bilgrav.

ANNONCEPRISER & FORMATER (B X H)

Helside annonce	(170 x 270)	kr. 9.000
2/3 side annonce	(170 x 192)	kr. 6.000
1/2 side annonce	(170 x 133)	kr. 5.000
Top-annonce	(170 x 60)	kr. 2.000
VISITKORT-annonce	(112 x 30)	kr. 600
Medlemsannoncer	(112 x 30)	kr. 300

Annoncemateriale skal afleveres reproklart, digitalt på CD eller mail i pdf-format. Alle priser tillægges moms og evt. farvetillæg.
 Særlige annonceønsker: Kontakt Tine Fangel - tlf. 33 24 22 00

DSF'S BESTYRELSE 2009/10

Katja Holm (formand), Laura Bro, Julie Carlsen, Peder Dahlgard, Christian Damsgaard, Mette Frank (suppleant), Rasmus Hammerich, Lars Huniche, Ole Jacobsen (suppleant), Laura Kold, Lars Lippert, Johannes Mannov, Hassan Preisler, Ina-Miriam Rosenbaum, Jacob Stage, Pernille Sørensen.

DSF'S SEKRETARIAT

Formand: Katja Holm
 Direktør: Mikael Waldorff
 Kommunikationschef: Pia Møller Munksgaard
 Bogholder: Lis Jespersen
 Regnskabsfører: Heidi Holm Madsen
 Juridiske konsulenter: Maj Hagstrøm og Nanna Klingsholm
 Forbundsjurister: Berit Lassen og Magnus Homann Poulsen
 Socialkonsulent: Nanna Møller
 It-manager: Sengül Kaya
 Kursus- og Legatsekretær: Karin Iversen
 Sekretær for formand og direktør: Tine Fangel
 Filmex: Jette Rydder og Kristine Staffeldt.
 Omstilling/Sekretær: Hanne Arlund

PICS: INGEN MØDER NOGEN på Husets Teater med Benedikte Hansen og Steen Stig Lommer. Foto: Henrik Ohnsten Rasmussen

DEADLINE TIL NÆSTE NUMMER: 8. FEBRUAR

I AUDIENS HOS MANUS-GURUEN

SCENELIVS SKRIBENT HAR VÆRET PÅ KURSUS HOS DEN AMERIKANSKE MANUSKRIFT-GURU ROBERT MCKEE OG FIK AUDIENS I HANS PENTHOUSE-LEJLIGHED I NEW YORK. HØR HVAD MCKEE HAR AT SIGE OM DEN GODE HISTORIE OG MØD EN SKUESPILLER, DER OGSÅ HAR VÆRET PÅ HANS KURSUS "STORY".

JEG VIL BARE LAVE KUNST!

Da sir Derek Jacobi for nogle måneder siden var i København og talte om sit arbejde til skuespillerforbundets medlemmer, nævnte han sin aversion imod solofremkaldelser. De er kunstige og unødvendige, fordi de fremstiller en enkelt som den bærende, og ikke ensemblet. Naturligvis er der jo én, der skal være Hamlet, som han sagde, men den spiller er intet uden sine medspillere.

Som kunstnere arbejder vi alle i det konstante skisma mellem det individuelle og det kollektive. Vi er intet uden hinanden. Hverken på scenen eller lærredet, eller i kampen for at nå dertil.

Vi vurderes som individer - på vores talent (hvad det så er for noget, og kan det egentlig vurderes), på vores markedsværdi og på hvad vi har lavet før. Vi har alle et behov for at blive eksponeret og dermed forhåbentlig få mere at lave. DSF's egen undersøgelse "Løn og Køn" viser i hvert fald, at et stort flertal af medlemmerne peger på "kendthedsfaktoren" som afgørende i forhold til at få job og en god løn.

Samtidig arbejder vi også i et fag, hvor - som Derek Jacobi siger - kollektivet har en helt afgørende betydning for at skabe de fremragende forestillinger, film og tv-serier. Vores karriere er i høj grad præget af "gruppearbejde", og vi ved, at det kun bliver så godt som kollektivet er.

Skismaet findes også, når vi taler om vores fagforbund og overenskomster. Her vejer den enkeltes ønsker om at få et job og en eksponering - der måske fører flere job med sig - nogle gange tungt, når man måske står over for en arbejdsgiver, der forsøger at strække og bøje vores overenskomster. I den situation tænker nogle måske: Hvem skal jeg nu være solidarisk med og hvorfor?

Jeg ved godt, at det kan være rigtig svært at sige nej, hvis man gerne vil have jobbet. Men det er nødvendigt - for vores allesammens skyld. Solidaritet er vigtig. Måske virker ordet i sig selv en smule gammeldags og outdatet, men så sammenhold da. Det er så vigtigt, netop i vores branche, at have et fællesskab, som rækker ud over fællesskabet i arbejdet, men som også er et fællesskab om arbejdet.

Sammen står vi stærkere når det gælder overenskomster, lønforhandlinger og rettighederne til vores arbejde - i hvert fald i det lange løb. Hvis man siger ja til ulønnet arbejde et

sted, som er overenskomstdækket, eller afskriver sig sine rettigheder for at få muligheden for at være med i en film, så har det i sidste ende ikke kun indflydelse på ens eget liv, men også på fællesskabet.

For jo flere der siger ja til ingen eller dårlig løn, dårligere arbejdsvilkår og fraskrivelse af rettigheder, jo sværere bliver det som fagforening at blive ved med at slå på tromme for flere penge til kulturen. Hvorfor skal der flere penge til, hvis kunstnerne alligevel vil gøre arbejdet gratis?

Det bliver også sværere at forhandle overenskomster, for hvorfor skulle en arbejdsgiver indgå overenskomst med os, hvis vedkommende uden problemer kan finde nogen inden for vores egne rækker, der vil gøre arbejdet til en helt anden løn.

Vi er både som individer og kollektiv hele tiden under pres fra arbejdsgiverne i forhold til vores overenskomster - og ikke kun når vi forhandler løn og kontrakt. Det kan også være under prøver eller forestillinger. DSF må jævnligt gribe ind, når medlemmerne arbejder under vilkår, som vi har svært ved at genkende fra vores aftaler med arbejdsgiverne. Også i sådan nogle situationer er sammenholdet i branchen vigtigt.

DSF's vision er bl.a. at synliggøre medlemmernes værdi for samfundet og borgerne og øge forståelsen for kunstens betydning. For mig og for bestyrelsen handler det bl.a. om at skabe respekt for vores arbejde og respekt fra omverdenen. Det betyder, at vi ligesom alle andre i det her samfund skal have ordentlige arbejdsvilkår, vi skal have løn for vores arbejde, og vores ophavsrettigheder skal respekteres. Også selv om vi elsker vores arbejde!

Kunsten er uundværlig for vores samfund og vores verden. Som kunstnere bærer vi også selv et ansvar for at vise den uundværlighed. Det kan vi gøre ved at skabe god kunst. Og vise at den, som alt andet vigtigt her i samfundet, er penge og respekt værd. ■

Katja Holm,
Formand for Dansk Skuespillerforbund

ТРИ СЕСТРЫ TRE SØSTRE Драма в четырех действиях ANTON TJEKHOV ДЕЙСТВУЮЩИЕ ЛИЦА

Прозоров, Андрей Сергеевич

Наталья Ивановна, его невеста, потом жена

Ольга
Маша
Ирина } его сестры

Кулыгин, Федор Ильич, учитель гимназии, муж Маши

Вершинин, Александр Игнатьевич, подполковник, командир

Тузенбах, Николай Львович, барон, поручик

Соленьный, Василий Васильевич, штабс-капитан

Чебутыкин, Иван Романович, военный доктор

Федоткин, Алексей Петрович, подпоручик

Родэ, Владимир Карлович, подпоручик

Ферапонт, сторож из земской управы, старик

Анфиса, нянька, старуха 80 лет

Действие происходит в губернском городе

Instruktor/scenograf:
Gitte Kath
Musik: Claus Carlsen

Medvirkende:
Marie Mondrup
Margit Szilávik
Penille Albæk Andersen
Anne Gry Henningsen
Connie Tronbjerg

Lysdesign:
Mik Manley Andersson
Teknik:
Casper M. Brodtkorb
Karussel:
Frank Skott Nielsen

Systue: Elsebeth Hede
Birgitte Nisbeth
Scenograf assistent:
Thea Dalager

4. - 20. februar 2010